

05.10.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**05 Ekim 2023
Perşembe**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

05 Ekim 2023 Perşembe

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— Boğaziçi Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesinin Sınırlarının Değiştirilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7687)

— Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanın "Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Teknoloji Geliştirme Bölgesi" Olarak Tespit Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7688)

YÖNETMELİK

— Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Önlisans, Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

— Ulusal Taşıt Tanıma Sistemi Uygulama Genel Tebliği (Sıra No: 1)

— TRPOS Ödeme Kuruluşu AŞ'ye Ödeme Kuruluşu Olarak Faaliyet Göstermek Üzere Faaliyet İzni Verilmesine İlişkin Karar

Milyar dolarlık yatırım teklifleri masamda

Meclis'teki sunumunda yurt dışından kendisine milyarlarca dolarlık doğrudan yatırım teklifi geldiğini belirten TCMB Başkanı Hafize Gaye Erkan, "İstedığımız koşullarla kabul etmek istediğimiz için beni sürekli arıyorlar" dedi.

CANAN SAKARYA

Merkez Bankası Başkanı Hafize Gaye Erkan, Türk lirası enstrümanları daha da çeşitlendirerek Türk lirası hacmini artırmak amacıyla orta vadeli programda yer alan yapısal reformlar konusunda hızla çalışmaya başladıklarını açıkladı. Erkan, reeskont kredileriyle ilgili ihracatçıyı rahatlayacak bir çalışma yaptıklarını ve kısa süre içinde duyuracaklarını dile getirdi.

"Amacımız Türk lirası enstrümanları derinleştirmek"

Meclis Plan Bütçe Komisyonuna yaptığı sunumda İYİ Parti Gaziantep Milletvekili Mehmet Mustafa Gürban'ın "KKM'den kurtulmak için tek planınız faiz artırmak mı yoksa başka A, B, C planlarınız var mı? Buradaki yatırımcıların tuttuğu döviz bir başka yatırım alanına, borsa ya da gayrimenkul sektörüne yönlendirecek misiniz?" sorusunu yanıtlayan Erkan, OVP'deki yapısal reformlar için çalışma başladıklarını belirtti. Erkan, "Menkul kıymetleştirilmesi zaman alacak ve altyapı isteyen işler. Dolayısıyla amacımız var olan altyapıları anlayıp inceleyip onun üstüne gerekleri de inşa edip TL enstrümanlarını derinleştirmek ve daha da çeşitlendirerek Türk lirasının hacmini artırmaktır. Bunlar oldukça da KKM'den geçiş daha sağlıklı olur" dedi. Erkan, istikrar ve ekonomideki güven ortamıyla birlikte şu an yurt dışından fonlardan ve

varlık yönetimlerinden kendilerine gelen milyar dolarlık doğrudan yatırım teklifleri bulunduğunu belirterek, “Dünya Bankası, ülkemizin başarı öyküsünün bir parçası olmak için çok makul rakamlarda yatırımda bulunuyor. Biz istedikçe verilen bir yatırım. Bunun yanında, rezervlerimize doğrudan giriş yapabilecek milyarlarca dolarlık teklif mektubu benim masamda. Biz kendi istediğimiz oranlarda, kendi istediğimiz koşullarla kabul etmek istediğimiz için beni sürekli arıyorlar” dedi.

Faiz kararını Cumhurbaşkanına soruyor musunuz?

Milletvekillerinin faiz artırımı kararı alırken Cumhurbaşkanının müdahalesi olup olmadığına ilişkin sorusunu da yanıtlayan Erkan, “Sayın Cumhurbaşkanı beni TCMB Başkanı olarak atadığında, ‘TCMB’nin kanununa uygun şekilde fiyat istikrarını sağlayın, hayat pahalılığını bu milletin gündeminden çıkarın’ şeklinde talimat vermişti. Bu talimatı bir kere aldık ve onun doğrultusunda yolumuza devam etmekteyiz” yanıtını verdi. Erkan, karar alınırken, öncelikle ekonomik durumun incelendiğini belirterek, “Fiyat hareketlerindeki eğilimler, nedenleriyle analiz edilmekte. Finansal piyasalar ve bankacılık sisteminin stres testlerini de yaptık. Kademeli gitmemizin sebebi budur. Bankacılık sistemi gerekçeleri dikkate alınmakta, hükümetin makro-mali perspektifi ve maliyet politikası uygulamaları göz önünde bulundurulmakta. Kamuoyuna açıklanan rakamın gerisinde günler ve belki aylar süren alanında en iyi uzman teknik arkadaşların çalışmaları var. Kendisiyle yakın çalışan ve benim de tanıdığım herkes bilir ki Sayın Cumhurbaşkanımız bilime olağanüstü değer ve önem veren bir liderdir” diye konuştu.

“Reeskont ile ilgili çalışma tamamlanıyor”

TCMB Başkanı Hafize Gaye Erkan, Plan Bütçe Komisyonunda milletvekillerinin reeskont kredilerde maliyet artışına dikkat çeken değerlendirmeleri üzerine, “ Bunun üstünde TİM, DEİK, TESK, ticaret odaları, sanayi odaları, Bankalar Birliği, TOBB, hepsiyle çalışıyoruz, teknik ekiplerimizi de oluşturduk. Reeskontlarda ihracatçıya yardımcı olacak, maliyetlerin göze alınacağı şekilde bir düzenlemeyi çok yakın bir zamanda kamuoyuyla paylaşacağız” diye konuştu.

TL'nin reel değeri eylülde yüzde 5,9 arttı

TÜFE bazlı reel döviz kuru, eylülde yüzde 5,9 arttı ve böylelikle 4 ayın en yüksek seviyesine çıktı.

Türk Lirası reel döviz kuru endeksi, eylül ayında bir önceki aya göre yüzde 5,9 artış gösterdi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından yayımlanan verilere göre, reel efektif döviz kuru endeksi TÜFE bazında 55,52 puan olarak hesaplandı. Endeks son 4 ayın en yüksek seviyesine çıktı.

TÜFE bazlı reel döviz kuru endeksi Ağustos ayında 52,50 puandan 52,42 puana revize edildi.

ÜFE bazlı reel efektif döviz kuru 88,29 puan

Yİ-ÜFE bazlı reel efektif döviz kuru endeksi eylül ayında 88,29 puan oldu. Bir önceki ayın endeksi 85,69 puandan 84,81 puana revize oldu.

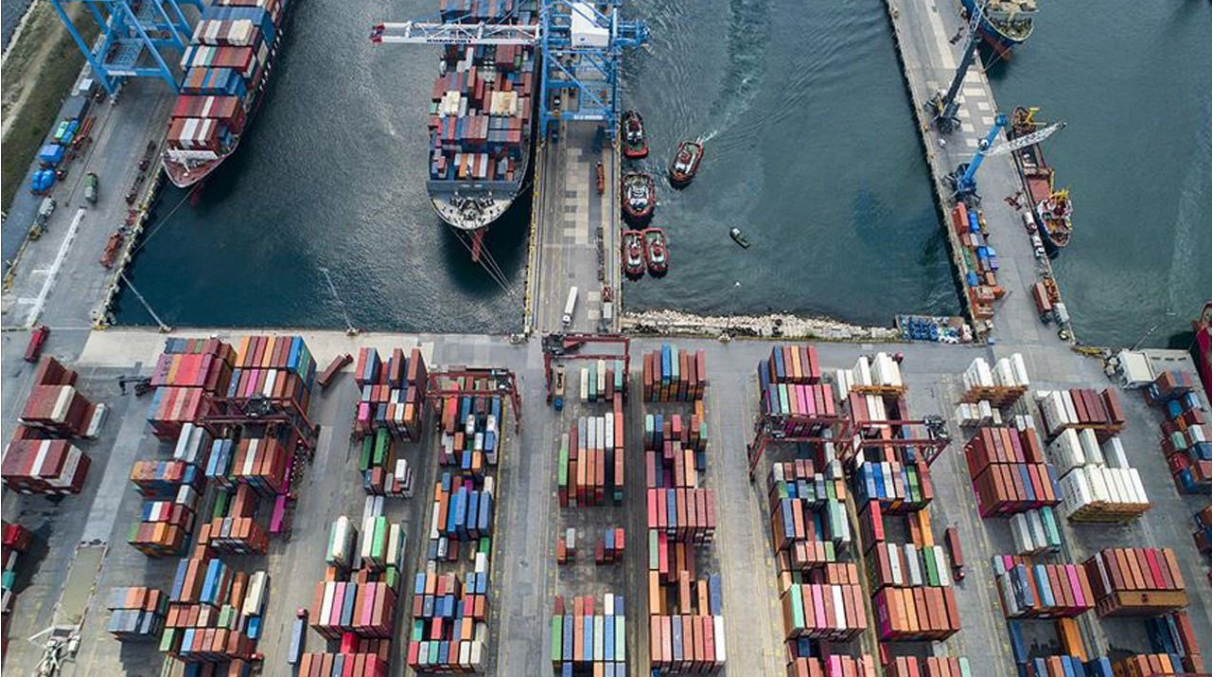
Gelişmekte olan ülkeler bazlı reel efektif endeksi 42,55 puandan 44,78 puana, gelişmiş ülkeler bazlı reel efektif endeksi 60,15 puandan 64,09 puana geldi.

Nominal efektif döviz kuru, Türkiye'nin dış ticaretinde önemli paya sahip ülkelerin para birimlerinden oluşan sepete göre, Türk Lirası (TL)'nin ağırlıklı ortalama değeri olarak hesaplanıyor.

Reel efektif kurun artışı Türk Lirası'nın değer kazandığını, diğer bir anlatımla Türk mallarının yabancı mallar cinsinden fiyatının arttığını gösteriyor.

Dış ticaret açığı eylülde 4,9 milyar dolar

Ticaret Bakanı Ömer Bolat, eylülde ihracatın 22,7 milyar dolara yükseldiğini ve dış ticaret açığının 4,9 milyar dolar olarak gerçekleştiğini açıkladı.

Ticaret Bakanı Ömer Bolat, eylül ayı dış ticaret verilerini açıkladı.

Türkiye'nin ihracatı eylül ayında yıllık yüzde 0,3 artışla 22,7 milyar dolar olurken; ithalat ise yıllık yüzde 14,1 azalışla 27,6 milyar dolara geriledi. Eylül ayında dış ticaret açığı yıllık bazda yüzde 48,1 oranında azalarak 4,99 milyar dolara indi.

Ticaret Bakanı Ömer Bolat, "Eylülde ihracatımız yıllık yüzde 0,3 artışla 22 milyar 670 milyon dolar olarak gerçekleşti. Cumhuriyet tarihimizin en yüksek eylül ihracatına ulaştık." dedi.

Bakan Bolat, Türkiye İhracatçılar Meclisince (TİM) Uludağ İhracatçı Birlikleri'nde düzenlenen eylül ayına ilişkin dış ticaret rakamlarının açıklandığı toplantıda, Bursa'nın sanayisiyle, tarımıyla, hizmetler sektörüyle, turizmiyle lokomotif şehirlerden olduğunu söyledi.

Bu vesileyle eylül ayı dış ticaret rakamlarını Bursa'da açıklamak istediklerini belirten Bolat, 2023 yılının dünya ekonomisi için büyüme anlamında oldukça durgun bir seyir gösterdiğini vurguladı.

Küresel ticaret anlamında da çok ciddi bir durgunluk olduğunu dile getiren Bolat, "Hatta gelişmiş ülkeler açısından gerileme de söz konusu. Biz bir de çok ağır bir deprem felaketiyle karşı karşıya kaldık. Bunun hem büyüme anlamında üretime hem de dış ticaret anlamında ihracat rakamları açısından olumsuz etkilerini yaşadık. Bütün bunlara rağmen makro ekonomik göstergelerimiz ve ihracat performansımız bu yılın ilk 9 ayı itibarıyla ekonomimizdeki dayanıklılığı, direnci göstermektedir. Bunu görmekten de büyük bir memnuniyet duyuyoruz." diye konuştu.

"Ocak-eylül döneminde ihracatımız 187 milyar 464 milyon dolar olarak gerçekleşti"

Eylül ayı dış ticaret rakamlarına değinen Bakan Bolat, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Eylülde ihracatımız yıllık yüzde 0,3 artışla 22 milyar 670 milyon dolar olarak gerçekleşti. Cumhuriyet tarihimizin en yüksek eylül ihracatına ulaştık. Tebrik ediyoruz. Temmuz ayında ihracat rakamımız yine Cumhuriyet tarihimizin en yüksek rakamıydı. Ağustos ayında yine Cumhuriyet tarihimizin en yüksek rakamıydı. Bu anlamda gerçekten ihracat anlamında iyi bir performans gösterdik. Temmuz ayında 20,3 milyar dolardı, ağustos ayında 21,6 milyar dolara yükseldik. Eylül ayında da 22,7 milyar dolara ulaştık. Bakın 3 aydır ihracatımız sürekli yükselen bir seyir gösteriyor. Bu önemli bir başarı. Dünya konjonktürüne rağmen Türkiye'deki bazı doğal afet olumsuz etkilerine rağmen bundan büyük bir memnuniyet duyuyoruz. Ocak-eylül döneminde 9 aylık baktığımızda ise ihracatımız 187 milyar 464 milyon dolar olarak gerçekleşti. Geçen yılki seviyeyle hemen hemen aynı. Kafa kafaya bir rakam."

Bolat, şubat ayındaki Kahramanmaraş merkezli depremlerin ardından yaşanan ihracat kaybını son 7 ayda telafi ettiklerini anlattı.

Son 12 aylık ihracatın ise yüzde 0,4 artışla 253 milyar 534 milyona yükseldiğini bildiren Bolat, "Burada şunu ifade etmek isterim ki deprem sürecinde 7 ayda tam 6 milyar dolarlık bir kaybımız var ihracatta. Deprem felaketi olmasaydı aslında ihracat rakamımızda bugün itibarıyla 9 ayda 6 milyar dolar daha fazla bir ihracattan bahsediyor olacaktık." diye konuştu.

Morgan Stanley faizde 5 puan artış bekliyor

Morgan Stanley Türkiye raporunda, TCMB'den ekimde 500 baz puanlık bir faiz artırımını daha beklediğini vurgularken; nihai faiz tahmininin 2024 ikinci çeyrekte yüzde 40 olacağını tahmin etti. Hükümet yetkilileri ve ekonomistlerle görüşen banka, "Zorluklar devam ediyor" uyarısında bulundu.

Morgan Stanley, İstanbul ve Ankara'da hükümet yetkilileri, bankacılar, yerel uzmanlar ve ekonomistlerle yaptığı görüşmelerin ardından hazırladığı raporunda, yeni ekonomi ekibi ve daha geleneksel bir politika çerçevesine geçişin makroekonomik istikrar için duyarlılığı ve beklentileri iyileştirdiğini bildirdi. Ancak Morgan Stanley, "Zorluklar devam ediyor" uyarısını da yaptı.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'ndan (TCMB) ekimde 500 baz puanlık bir faiz artırımını daha bekleyen Morgan Stanley, faiz artırımının kasımda 250 baz puan ile süreceğini öngördü. Yerel seçimlerin süreci yavaşlatabileceğini de belirten Morgan Stanley, mart ayından sonra sıkılaştırmanın devam edeceğini, 2024 ikinci çeyrekte faiz oranının yüzde 40 olacağını tahmin etti.

Morgan Stanley'in raporu şöyle:

"Edindiğimiz izlenim, yeni ekonomi yönetimi ekibinin ve daha geleneksel politikalara yönelmelerinin geniş tabanlı bir desteğe sahip olduğu yönündedir. Seçim sonrası politika ayarlamalarına, ilk sonuçlar olarak dış rezervlerde tabansız bir iyileşme, kredi spreadlerinde önemli bir sıkılaşıma ve bankaların ve şirketlerin dış finansmana

05.10.2023

erişiminde bir iyileşme eşlik etmiştir. TL mevduat ve kredi faizlerindeki önemli artış ve kredi büyümesindeki keskin yavaşlama ile birlikte, yerel şirketlerin döviz talebi azalmış ve iç talep çok güçlü seviyelerden ılımlılık göstererek Türkiye'yi makroekonomik istikrar yolunda ilerletmiştir. Bu arada, yüksek ve kalıcı enflasyon, büyük dış finansman ihtiyaçları ve döviz korumalı mevduat sistemi de dahil olmak üzere karmaşık bir dizi geleneksel olmayan araçla ilgili zorluklar devam etmekte olup, görüşümüze göre sıkılaştırma adımlarının devam etmesini gerektirmektedir.

TCMB'nin enflasyonu öngörülen patikada tutma kararlılığının sinyalini vermesi nedeniyle (şu anda 23 yılsonu için yüzde 33 seviyesinde) ekim ayında 500 baz puanlık bir artış daha yaparak yüzde 35'e yükseltmesini bekliyoruz. Yüksek enflasyon eğilimi ve regülasyonlara olan bağımlılığı azaltmaya yönelik politika tercihi göz önüne alındığında, kasım ayında 250 baz puanlık bir artış daha yaparak yüzde 37,5'e yükseltmesini bekliyoruz. Yerel seçimler sıkılaştırma sürecini yavaşlatarak enflasyon görünümünde yukarı yönlü risklere işaret edebilir, ancak mart ayından sonra daha fazla sıkılaştırma öngörüyoruz ve nihai faiz tahminimiz 2024 ikinci çeyrekte yüzde 40"

Fidan: PKK/YPG'ye ait tesisler bundan sonra güvenlik güçlerimizin topyekün meşru hedefidir

Bakan Fidan, "Özellikle Irak ve Suriye'de PKK/YPG'ye ait bütün altyapı, üstyapı tesisleri, enerji tesisleri bundan sonra güvenlik güçlerimizin, silahlı kuvvetlerimizin, istihbarat unsurlarımızın topyekün meşru hedefidir. Üçüncü tarafların PKK/YPG'li tesislerden ve şahıslardan uzak durmasını tavsiye ediyorum." ifadelerini kullandı.

Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, KKTC Dışişleri Bakanı Tahsin Ertuğruloğlu ile Dışişleri Bakanlığındaki görüşmesinin ardından düzenlenen ortak basın toplantısında konuştu.

Ankara'da meydana gelen terör saldırısına ilişkin soruya yanıt veren Fidan, "İstihbarat ve güvenlik güçlerimizin yaptığı çalışmalar neticesinde iki teröristin Suriye'den geldikleri, burada (Suriye'de) eğitim gördükleri açıklığa kavuşmuştur." ifadesini kullandı.

Fidan, "Özellikle Irak ve Suriye'de PKK/YPG'ye ait bütün altyapı, üstyapı tesisleri, enerji tesisleri bundan sonra güvenlik güçlerimizin, silahlı kuvvetlerimizin, istihbarat unsurlarımızın topyekün meşru hedefidir. Üçüncü tarafların PKK/YPG'li tesislerden ve şahıslardan uzak durmasını tavsiye ediyorum." diye konuştu.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin Ankara'daki terör saldırısına cevabının "son derece net olacağını" vurgulayan Fidan, "(Teröristler) Böyle bir eylemi gerçekleştirdiklerine bir kez daha pişman olacaklar. Bunu şimdiden söyleyebilirim." dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, yeni A takımına son şeklini verdi

AK Parti, 7 Ekim'de büyük kongresine hazırlanırken, Cumhurbaşkanı Erdoğan, yeni A takımına son şeklini verdi. Erdoğan'ın kendisine sunulan taslak MKYK listesini 75 kişiye düşürdüğü ve yarına kadar son şeklini vereceği öğrenildi. Meclis'te ilk kez milletvekili olarak görev yapan isimlerin MKYK'da yer almayabileceği ancak 2 ya da 3'üncü dönemi olan milletvekillerin listeye girebileceği aktarılıyor.

Hürriyet'te yer alan haberine göre Merkez Karar Yönetim Kurulu (MKYK) listesi hazırlamaları için görevlendirilen AK Parti Genel Başkanvekili Efkân Ala, Genel Sekreter Fatih Şahin, Genel Başkan Yardımcıları Erkan Kandemir ve Ali İhsan Yavuz, Cumhurbaşkanı Erdoğan'a 250 kişilik taslak bir liste sundu. Erdoğan'ın taslak listeyi 75 kişiye düşürdüğü, listeye son şeklini yarın akşama kadar vereceği belirtildi.

AK Parti ekibinin listeleri ilkesel bir çalışma yaparak hazırladığı bildirildi. Buna göre, parti dengesinin gözetilmesinin yanı sıra taslak MKYK listesinde 3 dönem kuralına takılması nedeniyle yeniden vekil aday gösterilmeyen isimlerin de yer alması bekleniyor. Meclis'te ilk kez milletvekili olarak görev yapan isimlerin MKYK'da yer almayabileceği ancak 2 ya da 3'üncü dönemi olan milletvekillerin listeye girebileceği de aktarılıyor.

Ayrıca MKYK listesinde milletvekili sayısının daha az olacağı, bu vekillerden bazılarının ise doğrudan MYK'da olabileceği belirtiliyor. Erdoğan'ın MKYK, disiplin ve etik kurullar ile demokrasi hakem heyeti başta olmak üzere genel merkez yönetiminde görev alan toplam 142 isim üzerinde yüzde 65'i bulan bir değişime gidilebileceğinden de söz ediliyor.

Akşener: Yerel seçimlerde 81 ilde tek başımıza aziz milletimizin huzuruna çıkacağız

Partisinin Meclis grup toplantısında konuşan İYİ Parti lideri Akşener, "Yerel seçimlerde 81 ilde kendi adaylarımızla hür ve müstakil siyasetimizle tek başımıza aziz milletimizin huzuruna çıkacağız." dedi. Akşener, OVP'yi de eleştirerek, "Türkiye'nin acilen ihtiyacı olan yapısal reformlar yok. Dar ve orta gelirliilerin üzerindeki yükü hafifletmeye yönelik adımlar yok." diye konuştu.

İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener, partisinin TBMM Grup Toplantısı'nda gündemle ilgili değerlendirmelerde bulundu.

Ülkü Ocakları Eğitim ve Kültür Vakfı eski Başkanı ve Hacettepe Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Sinan Ateş cinayetini hatırlatan Akşener, olayın üzerinden 278 gün geçtiğini, ilk günden beri Sinan Ateş'i unutturulmaya çalışıldığını ancak ailesi ve toplumun bu cinayeti unutmadığını söyledi.

Kimsenin unutmamasına da unutturmasına da asla izin vermeyeceklerini dile getiren Akşener, "Arsızlar, güçlü diye haklı olmayacak. Katiller güçlü diye özgür kalmayacak. Alçaklar, güçlü diye bu ahın altından kalkamayacak. Ant olsun, şart olsun ki çevrilmek istenen dümenleri kabullenmeyeceğiz. Katillerin elini kolunu sallayarak gezmesine izin vermeyeceğiz. Gerçekler ortaya çıkana kadar bu cinayetin peşinde olacağız.

Sinan Ateş'in katilleri yakalanana kadar mücadeleden vazgeçmeyeceğiz." diye konuştu.

Akşener, AK Parti'nin bugüne kadarki siyasi varlığını her koşulda "ötekiler" oluşturarak koruduğunu, bölünmüş bir millet üzerinden konforlu bir siyaset düzeni kurduğunu söyledi.

Gezi olayları davasını hatırlatan Akşener, şöyle konuştu:

"AK Parti, kendine düşmanlar bularak varlığını korumakla yetinmemiş milleti de birbirinin karşısına dikmiştir. İşte bu yüzden, 27 Mayıs 2013 tarihi AK Parti için bir travmadır. Diliyle, diniyle, hayat tercihleriyle, siyasi görüşleriyle bölüp paramparça ettikleri bir milletin ağaçlarına sahip çıkmak için Gezi Parkı'nda birleştiğini görmek onlar için bir travmadır. Hayallerini, heveslerini, umutlarını tükettikleri Türk gençlerinin milli şuuru ayağa kaldırdığı, Gezi ruhunu karşılarında görmek onlar için bir travmadır."

Geçen hafta Gezi Parkı davasından çıkan sonucun, AK Parti'nin yaşadığı travma sonrası stres bozukluğunun bir neticesi olduğunu belirten Akşener, "Ne yazık ki ülkemizde bir kez daha vicdan ihtiraslara tercih edilmiştir. Ne yazık ki bir kez daha hukuk koltuklara hizmet etmiştir. Ne yazık ki bir kez daha vesayet milletin üzerine çökmüştür." dedi.

"Pazarlıktan medet uman ittifak siyasetini reddediyoruz"

Herkesin kendi iktidar sahasında, halinden gayet memnun olduğu statüko siyasetini kabul etmediklerini belirten Akşener, "Ceketlerin, kola kutularının millete seçenek olarak sunulduğu dayatma siyasetini reddediyoruz. Her türlü öfkeyi, kini, kutuplaşmayı besleyen popülist siyaseti reddediyoruz. Toplum vicdanının yaralarını merhem elindeyken kaşıyıp kanatmayı seçen çıkarıcı siyaseti reddediyoruz. Her daim siyaset esnafının kazanıp, milletin kaybettiği basiretsiz siyaseti reddediyoruz. Ez cümle, millettten değil, pazarlıktan medet uman ittifak siyasetini reddediyoruz." şeklinde konuştu.

Akşener, İYİ Parti olarak milletin umudunu yeşertmek, heyecanını canlandırmak, güvenini tazelemek için yepyeni bir yol açacaklarını söyledi.

"Çapulcu diyenlere karşı da cahil diyenlere karşı da 85 milyon Türk milletinin topyekun azizliğini savunuyoruz." diyen Akşener, "Önüne gelenin siyasi çıkarlarına göre manivela yapmaya kalktığı Türk milliyetçiliğinin gür sesini duyurmaya geliyoruz. Beceriksizliğe ve hatta millet düşmanlığına bile kalkan yapılan demokrasi esaslı olarak nasıl işletilmiş herkese öğretmeye geliyoruz. Zengin, güçlü ve mutlu bir Türkiye nasıl inşa edilmiş cümle aleme göstermeye geliyoruz." ifadelerini kullandı.

Akşener, İl il, sokak sokak, kapı kapı gezip milletin ayağına gideceklerini, her bir vatandaşın taleplerini, eleştirilerini dinleyeceklerini ve milletin gerçek gündemini konuşacaklarını kaydetti.

Mart ayında yapılacak yerel seçimleri hatırlatan Akşener, şu değerlendirmelerde bulundu:

"Nasıl ki dün korkaklığın sessizliği her yeri sarmışken milletin sesini haykırdıysak, bugün de milletin sesini yine tek başımıza duyuracağız. Nasıl ki 25 Ekim 2017'de çıktığımız bu kutlu yolda tüm engelleri, iftiraları, baskıları tek başımıza göğüslediysak, bugünden sonra da tek başımıza olacağız ve önümüzdeki yerel seçimlerde 81 ilde kendi adaylarımızla hür ve müstakil siyasetimizle tek başımıza aziz milletimizin huzuruna çıkacağız. Bize bu yolda dört bir yandan saldıranlar olacak. Kiralık kalemler hep bizi yazacak, satılık diller hep bizi konuşacak. Yalanın, iftiranın, rantın karasına bulanmış, kirli eller hep bizi işaret edecek. Varsın, olsun. Biz milletimizin sinesinde huzur bulacağız. Dönüp bize oyunbozan diyenler olacak. Doğrudur, eğer ortada milletin zararına oynanan bir oyun varsa biz o oyunu bozarız. Memleketin geleceğiyle kumar oynanıyorsa biz o kumarı bozarız. 22 yıldır kazananın ve kaybedenin değişmediği kirli bir çark varsa biz o çarka çomak sokarız."

İYİ Parti olarak çetin ama kutlu bir yola çıktıklarını dile getiren Akşener, "85 milyon Türk milletine hür ve müstakil İYİ Partiyi göstermeye geliyoruz. Bu saatten sonra kimsenin sevabına da günahına da ortak değiliz. Kendi ağırlığımızla milletin terazisine çıkıyoruz. Bu yolda üzerimize düşen çok iş var. Öncelikle her ilde ve her ilçede dürüstlüğünden şüphe duyulmayan, çalışkan ve liyakatli adaylarımızı milletimizin huzuruna çıkaracağız. Milletimizin siyasette unuttuğu tüm değerleri yeniden bulmasını sağlayacağız." dedi.

Ankara'daki saldırı

Ankara'daki terör saldırısını anımsatan Akşener, olayda yaralanan polisler için şifa diledi.

Akşener, şöyle konuştu:

"Uzunca bir süredir alışlagelenin aksine süreci ciddiyet ve şeffaflıkla yürüten İçişleri Bakanı Sayın Ali Yerlikaya'ya da milletimiz adına teşekkür ediyorum. Gerek bu süreçte gerekse de son dönemde emniyet teşkilatımızın suç örgütlerine karşı yürütmüş olduğu başarılı operasyonlar Sayın Bakan'ın kararlı bir duruş sergilediğini gösteriyor. Ancak tabii ki AK Parti bünyesindeki bazı odakların bu duruştan ne kadar memnun olduğu meçhul. Çünkü bu odakların, devletin ve Cumhuriyet'in yetiştirdiği liyakatli insanlarla problemi olduğunu çok iyi biliyoruz. Onların önünü açmak yerine yolunu kesmek istediklerini de biliyoruz. Nitekim geçtiğimiz günlerde benzer bir durumun Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Mehmet Şimşek için de geçerli olduğunu söylemiştim. Dolayısıyla buradan sormak istiyorum; artık kendi kendini tüketen bir

05.10.2023

cadı kazanına dönüşen AK Parti bünyesinde dün Sayın Mehmet Şimşek'i, bugün Sayın Ali Yerlikaya'yı hedef alanlar acaba yarın kime odaklanacak? Sıradaki şanslı yarışmacı acaba kim olacak? Yoksa Dışişleri Bakanı Sayın Hakan Fidan mı? Bakacağız, göreceğiz."

"Bugünkü ekonomi yönetimi, sefine göre fevkalade liyakatli"

Milletin işsizlik, kaynamayan tencere ve artan ev kiralari gibi ekonomik sorunlarla mücadele ettiğini söyleyen Akşener, Türkiye'nin dünyada en yüksek enflasyona sahip 7. ülke olduğunu, iktidarın yıllar boyunca yürüttüğü yanlış politikaların yıkımının aşılamadığını belirtti.

Akşener, bugünkü ekonomi yönetiminin sefine göre fevkalade liyakatli olduğunu ancak ekonominin palyatif çözümlerle toparlanamayacak kadar kötü durumda olduğunu söyledi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın açıkladığı orta vadeli programı hatırlatan Akşener, "Ancak bir programdan ziyade temenniler manzumesine şahit olduk. Çünkü ortada bir hedef var ama o hedefe nasıl ulaşılacağına dair bir yol haritası yok. Türkiye'nin acilen ihtiyacı olan yapısal reformlar yok. Dar ve orta gelirliilerin üzerindeki yükü hafifletmeye yönelik adımlar yok. Gelir dağılımını düzeltmeye dair bir işaret bile yok." diye konuştu.

Ankara'da yaşayan dört kişilik bir ailenin açlık sınırınının 13 bin 334 lira olduğunu dile getiren Akşener, buna giyim, konut, ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri zorunlu ihtiyaçlar eklenince yoksulluk sınırınının 43 bin 433 lira olduğunu kaydetti.

Başkentte Cumhuriyet'in 100'üncü yılına özel dev proje: Cumhuriyet Akademisi geliyor!

Cumhuriyet'in 100'üncü Yılı'na özel Yenimahalle Belediye Başkanı Fethi Yaşar, ilçe tarihinin en büyük yatırımlarından biri olan Cumhuriyet Akademisi projesini Ankara'ya kazandırdı.

Yenimahalle Belediye Başkanı Fethi Yaşar, Cumhuriyet'in 100'üncü Yılı'nda ilçe tarihinin en büyük yatırımlarından biri olan Cumhuriyet Akademisi'ni Yenimahalle'ye kazandıracaklarını açıklayarak proje ile ilgili değerlendirmelerde bulundu.

CUMHURİYETİN 100. YILINA ÖZEL BAŞKENT'TE DEV PROJE!

Yenimahalle Cumhuriyet Akademisi, Batıkent Turgut Özal Mahallesi'ne konumlanıyor. Yaklaşık 9 bin 921 metrekare kapalı inşaat alanına sahip olan tesis, bodrum, zemin ve 1. Kat olmak üzere toplam 3 kattan oluşuyor.

Tesis içerisinde; konser salonu, açık hava sineması, kütüphane, dijital kütüphane, kantin, çok amaçlı salon, kurs yerleri ve atölyeler yer alacak. İçerisinde otopark ve idari işlerin de bulunduğu eğitim tesisi, Yenimahalleli gençlerin kültürel, sosyal, sağlık bilişim ve spor gibi alanlarda çağdaş eğitim sistemine uygun olarak eğitim alması için hizmet verecek.

Geçen sene Sanayi Bakanlığı ve TÜİK iş birliğiyle ilçelerin gelişmişlik endeksine göre Yenimahalle'nin beşinci sıraya yükseldiğini belirten Yenimahalle Belediye Başkanı

Fethi Yaşar, Şişli, Beşiktaş, Kadıköy, Çankaya'dan sonra Yenimahalle'nin geldiğini söyledi.

Ankara'daki ticaretin yüzde 41'i Yenimahalle'de olduğuna değinen Yaşar " Ankara Ticaret Borsası, Gimat, Toptancı Hali, İvedik, Ostim organize sanayi bölgeleri gibi ticari alanlar bizde. Büyük otomotiv satış firmaları bizde. Hepsi ilçeye büyük katkı veriyor, istihdam oluşturuyor. Bir de eğitime çok büyük önem verdim. Keçiören'den, Sincan'dan, Etimesgut'tan Yenimahalle'deki devlet okullarına eğitim almaya gelen öğrenciler var. Kaliteli eğitim veren bu okullara büyük destek oluyoruz. İhtiyacını, altyapısını, üstyapısını, çevresini, temizliğini her şeyini yapıyoruz." dedi.

HAYALİMDE EĞİTİM AKADEMİSİ KURMAK VARDI!

Hürriyet **Ankara** Gazetesi'nde yer alan habere göre; eğitime destek verirken hayalinin bir de eğitim akademisi kurmak olduğunu söyleyen Yaşar 100. Yıl Cumhuriyet Akademisi projesinin hayali olduğunu söyledi.

Cumhuriyet Akademisi projesinde İçerisinde kütüphane, konferans salonu, etüt merkezleri, üniversite son sınıf ve üniversiteyi bitirenlerin de master altyapısını sağlayacak sınıflar bulunuyor.

Geçen sene temelleri atılan Cumhuriyet Akademisi Cumhuriyet'in 100. Yılı'na yetiştirilmeye çalışıldı. Açılış tarihi olarak, 29 Ekim'e yetiştirilmesi planlanıyor, yetişmezse en geç kasım ayında hizmete açılması bekleniyor.

Yaşar Cumhuriyet Akadamisi için tüm hazırlıklarının neredeyse bittiğini belirterek "Tüm malzemelerini aldık. Öğretmenlerini belirledik. " ifadelerine yer verdi.

05.10.2023

Cumhuriyet Akadamisi'nde kafeteryalar, sınıflar, 700 kişilik kütüphane, bin kişilik konferans salonu yer alacak aynı zamanda dışarıda da bir amfi bulunuyor. Tüm imkânları sağlayan bir tesisin olacağını belirten Yaşar " Burayı görenler bir üniversite kampüsüne benzetiyorlar. Gerçekten de üniversite gibi. 'Bu bina üniversite binası olur' diyorlar. Cumhuriyet'in 100'üncü yılında bir eğitim yuvası olarak kazandıracamız." ifadelerini kullandı.

Yüksek enflasyonu el ovuşturarak bekleyenler de var!

Alaattin AKTAŞ

05 Ekim 2023 Perşembe

Lafa geldi mi yüksek enflasyondan herkes rahatsız, herkes bu durumdan yaka silkiyor; en büyük holdingden, en küçük esnafa kadar...

Acaba gerçekten öyle mi, acaba yakınanların hepsi samimi mi, yoksa bir kısmı içten içe "**Enflasyon daha yüksek olursa olsun, ben de bu artışı satış fiyatıma yansıtırım, hiç sorun değil**" diye mi düşünüyor?

Böyle düşünenler hatta daha da ileri gidip "**Enflasyon ne kadar yüksek olursa o kadar iyi, satış fiyatımı belirlemede daha rahat hareket ederim**" yaklaşımı mı sergiliyor?

Hiç kuşkunuz olmasın; istisnaları bulunsa da bir kesim aynen böyle düşünüyor, böyle bir yaklaşım sergiliyor!

Enflasyon, gideri arttıkça gelirini yukarı çekebilecekler için hiç mi hiç sorun değil.

- Bir fabrika, büyük bir işletme... İyi bir pazar payına sahipse ve iyi yönetiliyorsa, girdilerindeki fiyat artışını satış fiyatına yansıtır ve enflasyondan kendini rahatlıkla koruyabilir.
- Büyük bir zincir market... Aldığı ürünlerin fiyatı artmışsa, bunu anında perakende satışına yansıtır, yansıtıyor da zaten. Hatta bu marketlerin bir kısmı son zamanlarda etiket değiştirmekle bile uğraşmaz oldu.
- Mahalle bakkalınız, manavınız, pazardaki esnaf... Aldıkları ürün zam mı gördü, onlar da aynen tüketiciye yansıtıyor.
- Bindiğiniz taksi, dolmuş, belediye otobüsü... Bunlar da belli otoritelerin verdiği ölçüde zam yaparak hizmet sunmaya devam ediyor.

■ Ya gelirini artırma olanağına sahip olmayan kesim... Ücretli çalışanlar, emekliler... Özel sektör çalışanı işverenin, kamu çalışanı iktidarın vereceği zamma bakıyor. Aynı şekilde emeklilerin gözü kulağı da hep belli dönemlerde verilen zamlarda...

Ücretli çalışanlar ve emekliler zincirde son halka. Onların kendilerine yansıyan artışları aktarabilecekleri başka bir halka yok. Tüm zamlar orada birikiyor. Verilen ücret artışları genellikle enflasyonu karşılayacak boyutta olmuyor ve sonuçta bu kesimler için hayat giderek daha pahalı hale geliyor, alım gücü daha da düşüyor ve sıkıntı büyüyor.

Bu kesime verilecek zamma gözünü dikenler de var. Hani satış fiyatlarını istedikleri gibi ayarlayabilen kesimler var ya, ücretlilere ve emeklilere verilecek zammı onlar da bekliyor. Sabit gelirlilere zam mı yapıldı, değişsin etiketler...

Asıl sorumlu tabii ki kamu

Enflasyona yol açan bir dizi etken var. Ama ilk taşı atan kamu kesimi oluyor. Örneğin kamunun yaptığı düzenlemeler ve bunların fiyatlara etkisi... Bir vergi artışı mı yapıldı (akaryakıttaki son ÖTV düzenlemesi gibi), bu haliyle fiyatlara yansıyor; temel girdi niteliğindeki ürünlerde fiyat artışına yol açacak davranışlarda mı bulunuldu, yine aynı durum. En başta da temel girdilerin tümü için tetikleyici olan döviz kurunu yukarı itecek adımlar...

Enflasyonun gerekçelerini ve özellikle bunun nasıl istismar edilerek, nasıl bahane edilerek yeni zamlara kapı aralandığını bu köşede 27 Haziran'da yazmıştım. O yazımdan bir alıntı yapmak istiyorum. Çünkü son dönemde bu vergi ve kamu zamlarını istismarı sanki daha da arttı. (Sonraki bölümler 27 Haziran tarihli yazımdan alıntıdır...)

Dövizin etkisi ışıktan bile hızlı!

Girdi fiyatlarındaki artışın üretim zincirine ve sonuçta perakende fiyatlara yansması tabii ki gayet doğal. Ama bu yansıma kimi zaman öyle boyuta vardırılıyor ki, insan ister istemez **"Yok artık"** demekten kendini alamıyor.

"Ama dolar arttı" gerekçesi adeta ışıktan bile hızlı yol alıyor. Dövizin bırakın artmasını, bu artışın olabileceğine dönük beklentiler bile etiketlerin bir anda değişmesine yol açıyor.

"Bu kadarı da fazla" deseniz duyacağınız üç aşağı beş yukarı şu oluyor:

"Ama ben sattığım ürünü çok daha pahalıya alarak yerine koyabileceğim."

Timsah gözyaşı da dökülmüyor değil:

"Biz ister miyiz böyle olmasını, etiket değiştirmekten iş yapamıyoruz!"

Öyle bir psikolojik baskı kurulmak isteniyor ki, çıkarıp daha fazla para veresiniz geliyor!

Hizmetler sektörü başı çekiyor

Hizmetler sektöründe öylesine fiyatlar görülüyor ki, inanılır gibi değil. O ürünün gerçekte hangi fiyattan satıldığını, satılması gerektiğini ya da o hizmetin hangi bedelle verileceğini hiç bilmiyor olsanız bile önce ülkedeki genel kazanç durumuna bakıyorsunuz, sonra söylenen fiyata, işte o an ağızınızdan “**Yok artık**” kelimeleri dökülüyor.

Yaz aylarının klasik haberleri haline gelmiştir. Özellikle turistik bölgelerde ve özellikle çok bilindik yörelerde fiyatların nerelere tırmandığı hep haber olur.

“Efendim gidilmesinmiş, alınmasınmış, yenilmesinmiş, içilmesinmiş!”

Yaz günü içeceğiniz yarım litre suya, yiyeceğiniz bir tosta, pideye, pizzaya dünyanın parasını isteyen; ayağınızı denize sokup serinleyeceğiniz plaja girmeniz için yüzlerce lira talep edenin hiç suçu yok yani!

Yeme, içme, denize de girme! Hem oralarda ne işin var, tatile de gitme; otur oturduğun yerde!

“Zam yapsalar da zam yapsam!”

Bakmayın herkesin enflasyondan yakınıyor olmasına...

Tam tersine bir kesim enflasyondan öyle mutlu ki, sormayın!

Enflasyon olacak ki, enflasyon yaratacak şekilde gönül rahatlığıyla zam yapılabilirsin.

Herkes alışmış zamma, fiyatların sürekli artıyor olmasına, dün aldığını bugün aynı fiyata alamayan en fazla “**Yine zam gelmiş**” deyip geçiyor.

Hiç gördünüz mü “**Nasıl olur, niye zam geldi**” diyeni, diyebileni.

Çünkü zam o kadar normal ki kimse yadırgamıyor. Söylenip geçiyoruz yalnızca.

Ama birileri bu zam zincirinin hiç bozulmasını istemiyor. Sattığı ürünün fiyatını kendi belirleyenler enflasyondan nasıl mutlu bilemezsiniz.

Enflasyon yaşandıkça ve bu durum kemikleştikçe birileri kar marjını artırdıkça artırıyor. Çok basit ve hiçbir uzmanlık gerektirmeyen bir takım hizmetler için öylesine fiyatlar gündeme geliyor ki şaşmamak mümkün değil.

Gerekçe hiç değişmiyor; “**Ama dolar**” ya da “**Ama maliyetler artıyor**” falan, filan...

05.10.2023

İşte perakende fiyatlarını diledikleri gibi ayarlama olanağına sahip kesim enflasyonun sona ermesini hiç mi hiç istemiyor. Çünkü onlar enflasyondan besleniyor, hatta enflasyonun daha yüksek oranlarda seyretmesini istiyor. Yüzde 20 dolayında bir enflasyonda uygulanabilecek kar marjı ile yüzde 80- 90 enflasyondaki kar marjı bir olur mu?

“Genel Tarım Sayımı” nasıl yapılmalı?

Rüştü BOZKURT

05 Ekim 2023 Perşembe

*“Adına ister **envanter** diyelim isterse **Genel Tarım Sayımı**, belli yıllarda tekrarlanma yerine, her an değişen ve dönüşen koşulları içerecek “**dinamik yapılanma ve işleyiş**” göre tasarlanmalı ve kurgulanmalıdır.”*

Daha önce yapılan “**Genel Tarım Sayımı**” çalışmalarıyla ilgili özet bilgi edinmek isteyenler, **Nasıl Bir Ekonomi**'de 27 Eylül 2023 günü yer alan **Ali Ekber Yıldırım**'ın “**Cumhuriyetten günümüze 7 tarım sayımı**” başlıklı yazısını okumalı.

Ölçmenin, saymanın, görselleştirmenin ve kavramlaştırmanın gelişme yaratmanın temel dinamiği olduğunu bilen; Envanter, veri, veri ehlileştirme, veri analizi, ihtiyaç tanımlanması, öncelik belirlenmesi konularının çok önemli olduğunu kavrayan her yurttaş, tarımsal alanda yapılması planlanan “**sayımın**” başarılı olmasına katkı yapmalı.

Tarım ve Orman Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü ile Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) arasında imzalanan “**Genel Tarım Sayımı Protokolü**” hayata taşınırken; “**dinamik envanter**” ihtiyacı üzerinde düşünmeliyiz. Envanter hazırlama metodunun ülkemizin koşullarını dikkate alınarak belirlemeliyiz. İlkesiz gizlik tuzaklarından uzak durulmalı, geribildirim mekanizmasını oluşturulmalı ve etki analizler yaparak hesap verebilirlik alanlarında ciddi adımlar atmalıyız.

“Dinamik envanter” yapılanmasına geçilmeli

Yapılacak olan sayımın işlevsel olmasına özen göstermeliyiz. Öngörülen hedeflere ulaşılmasını sağlamak için atılması gereken ilk adım; geçmiş dönemlerde sayımların ürettiği yararın ne olduğunu sorgulama olmalı.

Daha önce yapılan sayımlarda hangi metotların uygulandığını, belirlenen nicel verilerin gelecek planlamada ne kadar işe yaradığı hakkında net bilgilere ulaşılmalı. Geçmişteki sayımlara harcanan emek, zaman ve para ile alınan sonuçlar

karşılaştırılmalı, yapılacak yeni sayımın ne işe yarayabileceği alabildiğine sorgulanmalı. Gerekli tarih bilinci oluşturulursa, yeni sayımdan beklenen yarar hedeflerine daha yakın durulabilir.

Özellikle de, bilim ve teknolojik değişimleri, küresel ölçekte jeo-ekonomik, jeo-politik ve jeo- stratejik eğilimlerin, eğilimlerin bugünün koşullarında yarattığı fırsat ve tehlikelerin neler olduğunu öngörmeye önceki sayım çalışmalarının analizi yolumuzun önündeki engellerin aşılmasını kolaylaştırabilir.

Adına ister **envanter** diyelim isterse **Genel Tarım Sayımı**, belli yıllarda tekrarlanma yerine, her an değişen ve dönüşen iç ve dış koşulları dikkate alan "**dinamik yapılanma ve işleyiş**" gereklerine göre tasarlanmalı, kurgulanmalı ve yapılandırılmalı. Yapıların içine hayat dolduracak olan insan kaynağı da yeni ve gelişen ihtiyaçları kavrayacak niteliklerle donatılmalı.

Değişmelerin çok hızlı olduğu günümüzde belli aralıklarla yapılan sayım bizi yaratmak istediğimiz sonuca götürmez. Değişen devlet ve hükümet politikalarını, emek hareketlerini, nüfus dinamiklerini, teknolojik değişim ve dönüşümleri, geleneklerin ilerletici ve tutucu özelliklerini bilirsek üretken bir tarım ve hayvancılık politikası oluşturulabilir.

Dinamik envanter yapılanması bir ilk adımdır, gerek şarttır; içine hayat doldurabilmek için ikinci adım "**metot belirlemektir**"

Envanterin metodu sorgulanmalı

Her zaman tekrarladığımız bir genellemeyi paylaşalım: "**Metot, o kadar önemsizdir ki sadece esası etkiler!**". Uluslararası genel ve geçerli olan metotlardan yararlanılması kuşkusuz doğrudur. Doğrudur ama ülkemizin özel koşullarının bulunduğu da unutmamak gerekir; metot kopyacılığı yerine uygun olanını yaratıcı akılla bulmak da temel görevlerden bir başkasıdır.

Büyük emek ve parasal kaynaklarıyla yapılacak olan sayımın "**etkili sonuçlar üretmesini**" istiyorsak; metotları sorgulayan, sahanın gerçeklerine inen, "**kontrol grubu**" oluşturan çalışma biçimini benimsemeliyiz. Kendi deneyimlerin göstermiş ki, ülkemizde hayvan sayısı ile ilgili resmi rakamlar büyük sapmalar göstermiş; yörede "**celepler**" ile yaptığımız saha değerlendirmeleri çok daha gerçekçi verilere ulaşılmasını sağlamıştır.

Genel Tarım Sayımı başlamadan önce **metot belirlenmeli** ki, onca kaynak ve emeğin sonucu "...**miş gibi yapılmış**" olma aymazlığına bizi taşımasın.

Yapıların oluşturulması, metot belirlenmesi kadar "**kültür oluşturma**" da iş yapma tarzlarının hayati önemdeki sorunudur.

İlkesiz gizlilik tuzaklarından sakınılmalı

Genel Tarım Sayımı konusunda yapılacak çalışmaların üretkenliğini ve verimliliğini “**ilkesiz gizlilik tuzaklarına**” düşürmemek gerekir. Sayımlarda “**yaratıcı yüzleşme özgüvenine**” dayalı bir bağlantı, iletişim, etkileşim, rekabet ve işbirlikleri kültürü oluşturulmalı ve çoğaltılmalı.

Sayımın temel amacı, dünya genelinde tarımsal eğilimlerin yarattığı fırsat ve tehlikeleri dengelemek için “**kendi imkân ve kısıtlarımızı** “ bilmektir.

Eğilimlerin fırsatlarını en üst düzeyde değerlendirme, maliyetlerini en düşük düzeyde savuşturma, kendi olanak ve kısıtlarımızı net bilgiye dönüştürmeyi gerektirir. Net bilgiye sahip olursak öncelikleri tutarlı biçimde belirleyebilir; hangi alanlara odaklanabileceğimizi tanımlayabilir ve etkin koordinasyon yapabiliriz.

Herhangi bir işi yaparken gözleme, izleme; iş süreçlerine ve işgücü profillerine hakim olabilmek için araç çantamızda “**geribildirim mekanizması**” mutlaka bulunmalı.

Geribildirim mekanizması kurulmalı

Gözleme, izleme, ölçme, sayma, görselleştirme ve kavramsallaştırma gelişme yaratmanın bileşenleridir. Geribildirim bize ülkemiz tarımında “**deneysel mesafe ayarları**” yapabilme fırsatı yaratır.

Şark kurnazlığının sığındığı kalelerden biri olan “**kol kırılır yen içinde kalır**” anlayışına sayım çalışmalarında asla izin verilmemeli. Sayım bireysel ya da belli bir siyasi anlayış ve ideoloji sorunu değil, ulusun yüceltilmesi içindir. Yeni sayım çalışması “**hata kültürü**” oluşturmanın da vesilesi olmalı. Canlı, üretken olan her alanda hata yapılabilir. Hata yapmadan gelişme ve ilerleme olmaz. **Genel Tarım Sayımı** çalışmalarında da hata yapılmasından korkmadan ama aynı hatayı ikinci kez yapmadan ilerleyen bir sistem oluşturulmalı.

İnsan eliyle yapılan etken, sistemin yaptığı edilgen kontroller ödünsüz gerçekleştirilirse, yaratmak istediğimiz sonuca ulaşamasak bile yaklaşıyoruz.

Hata kültürü bizi açık ortamlarda “**etki analizi özgüvenine**” taşırsa, yapılacak sayımdan umulan yararı en üst düzeyde sağlayabiliriz.

Etki analizi açık ortamlarda sorgulanmalı

Ülkemizin kolektif kaynakları harcanarak çok gerekli olan yeni bir çalışma başlatılmaktadır. **Genel Tarım Sayımı** için harcanan her kuruş milletin alın teridir. Sayım çalışmalarıyla ilgili bir “**otokontrol mekanizması**” mutlaka olmalıdır.

TÜİK yaptığı çalışmalarla ilgili belli aralıklarda “**kamuoyunu bilgilendirme**” etkinliklerine özen göstermeli. Ne yaptığını, nasıl yaptığını, tasarlanan hedefler ile ulaşılan sonuçlar arasında uyum ve sapmaların ne olduğunun hesabını vermeli. Çalışmanın mutlaka bir “**karargâhı**” olacaktır; karargâh sözcüsü ön hazırlıkları

05.10.2023

yaparak açık hesap verebilme geleneğini oluşturmali. Açık hesap verebilirlik, kurumun kendi içyapısını güçlendirdiği gibi, yapılan işin işlevselliğini da artırabilir.

Sonuçta, yapılan çalışma hepimizin ortak kaynağından beslenecek, hepimizin geleceğini de etkileyecektir. Böylesine ulusal ölçekte bir iş hepimizin desteğini arkasına alırsa başarılı olur. Unutmayalım ki, azınlıklar ne kadar güçlü, yetenekli olursa olsun, “**kitle desteğini**” arkalarına almazlarsa başarılı olamazlar.

Yüzde 20 KKM mi, yüzde 40 TL mevduatı mı?

Şeref OĞUZ

05 Ekim 2023 Perşembe

Yolda yürüyorum. Bir çift çevirdi beni; “**100 Bin TL paramız var KKM’de... Banka; KKM’de kalırsak %20 faiz veriyor, TL mevduata geçerse %40 öneriyor.** Ne yapmalıyız?” Aslında birikimi olan hemen herkes için şimdilerde bu ayırım gündemde; **%20 KKM mi, %40 TL mevduat mı?** Sıkça sorulan soru bu.

Peki, yatırımcı için **kur korumalıdan TL’ye dönmek** mantıklı mı? **Dolar** kuru **27,58 TL**. TCMB Piyasa Katılımcıları Anketi’ne göre dolar kurunda yılsonu beklentisi **30 TL**. Yani %8,7’lik kur artışı öngörülüyor. **100 bin lirası olan;** yalnızca kur farkından dolayı **3 ayda 8.774 TL** elde eder.

Kurun **30 TL’de olacağı**nın garantisi yok. Üç ayda para **%20 ile KKM’ye** yatırılırsa, faiz kazancı **4.986,30 TL** olacaktır. **8.774 TL kur farkı geliri, 4986,30 liralık faiz kazancından** daha büyük olduğu için KKM’ye para yatıranların kazancı; **kur kazancına** eşit olacaktır. Yani yatırımcı **3 ay için 8.774 lira** almış olacak.

100 bin TL’nizi (**92 günlük**) 3 aylık %40 faize yatırdığınızda vade sonunda **109.578,08 TL** olacaktır. **9.578,08 TL net kazanç**. Yatırımcının burada karar vermesi gereken tutar; **KKM ile 8,774 TL mi? Mevduat ile 9.578 TL mi?** (*Dolar kurunun piyasa Katılımcıları Anketi’ne göre yıl sonu beklentisi 30 TL olduğu varsayımı ile*) Kurun daha üst seviyelere çıkması halinde **KKM çok daha cazip bir seçenek** olarak öne çıkmakta.

İKİ SORU İKİ CEVAP

Peki, KKM nasıl işliyor?

Mevduat **faiz** getirisi, kur artışından yüksek olduğunda; **müşteri mevduat faizini** elde ediyor. Kur artışı olmadığına müşteri direkt olarak **mevduat faiziyle yetinmek** durumunda. Kur artışı faiz getirisinden yüksek olduğunda; müşteri kendisine verilen **faizin üzerine kur artış farkını alıyor**.

Yatırımcı yüzde kaç faizle KKM'den vazgeçer?

Yatırımcının **KKM'den vazgeçerek mevduata geçmesi**, ancak **enflasyon+5 puanla** olacaktır. Yıllık **enflasyon %61,53** iken **%40 faizi tercih edenlerin sayısı** düşük olacaktır. Kaldı ki **hangi enflasyon?** Eğer **TÜİK** ise insanlar buna güvenmiyor. **ENAG'ın %130'luk enflasyonu** üzerine 5 puan da herkese çok uçuk geliyor. Fakat enflasyonla mücadele edilmediği süreçte **herkesin kendine göre bir gelecek enflasyon tahmini var** ve kafalar hayli karışık.

not

NEREYE GİDİYORSUN EY MUDİ; DAHA KARPUZ KESECEKTİK...

Aslında Merkez Bankası'nın ürkek cesaretle(!) artırdığı faiz, **negatif reel faizi azaltsa da** ortadan kaldırmış değil. Her ne kadar TCMB Başkanı **Gaye Erkan**; bankalardan **"mudilerinizi KKM'den liraya çevirin yoksa sizi düşük faizli kâğıda boğarım"** talebi olsa da **buna riayet eden yok** gibi. Ayrıca İş Bankası Genel Müdürü **Hakan Aran**, buna itiraz etmiş ve **müşterilerin talebinin değerini** hatırlatmıştı.

Enflasyon sağanağında KKM sahiplerine daha uygun bir dam altı önermediğiniz sürece neden şimdiki **faiz+kur farkı konforunu** terk etsinler? **Arkadan enflasyon kovalarken** ve **TÜİK'in rakamlarına güven kalmamışken** KKM'den neden çıkılsın ki...

Açıkçası **bu faizlerle KKM, mevduatı kahvaltıda yer**. Hem de üzerine **fazladan kazanç** ekleyerek... **Yönetimin anlamadığı** ve anlamak istemediği şu; **insanları, beyanlarına inanıyor sanıyorlar**. "Enflasyon şu olacak" denilince **buna kandığımızı** sanıyorlar. Oysa **fena halde yanılıyorlar**.

Her söylediğin yalanda, gerçeğe borçlandıklarını anlamadılar. Şimdi **gerçek, gelip hakkını alıyor** bu güven vermeyen beyanlardan... KKM de diyor ki; **bir yere gittiğim yok**, siz de kalın, daha karpuz kesecektik? **Quo vadis ey mudi?** Enflasyon hedefine inancın yoksa kırırdama ve **KKM'den ayrılma...**

Yılbaşında vergi, ceza ve harçlara yüzde 60 zam

Naki BAKIR

05 Ekim 2023 Perşembe

2024 başında Emlak Vergisi, Çevre Temizlik Vergisi, MTV, çeşitli harçlar, araç muayene ücreti, Gelir Vergisi tarife dilimleri ve idari cezalar, ekim sonundaki 12 aylık ortalama Yİ-ÜFE artışı kadar olan yeniden değerlendirme oranında artırılabilecek.

Endeksin Eylülde geldiği düzey dolayısıyla ekimde aylık enflasyon sıfır bile gelse, yeniden değerlendirme oranı yüzde 58,16 olacak.

Yeniden değerlendirme oranı; ekimde Yİ-ÜFE bazında aylık enflasyon yüzde 3 gelirse yüzde 58,63, yüzde 5 gelirse yüzde 58,94 olacak, yüzde 5'in üzerindeki aylık artışlarda ise daha yüksek çıkacak.

Emlak, çevre temizlik ve motorlu taşıt gibi vergiler ile resmi işlemlerde alınan çeşitli harçlar, araç muayene ücretleri, Gelir Vergisi tarife dilimleri, deprem vergisi olarak bilinen Özel İletişim Vergisi, trafik cezaları ve çeşitli idari cezalar yüzde 60'a yakın oranda zamlanacak.

Söz konusu maktu vergiler ile ceza, harç ve ücretler, Vergi Usul Kanununun mükerrer 298'inci maddesine göre her yılın başında, 'yeniden değerlendirme oranı' kadar artırılıyor. Her yıl ekim ayı sonu itibarıyla yurtiçi üretici fiyat endeksinin (Yİ-ÜFE) son on iki aylık ortalamasında bir önceki on iki aylık dönemin ortalamasına göre meydana gelen artış, izleyen yılda uygulanacak yeniden değerlendirme oranını veriyor.

Üretici enflasyonunun seyrine göre yeniden değerlendirme oranının son yıllarda enflasyonun seyrine göre oldukça farklı düzeylerde olduğu, yüksek enflasyonlu yıllarda mükellefin yükünün ağırlaştığı görülüyor. Kimi yıllarda yüzde 3'lerde kalan, 2022'de yüzde 36,2'ye çıkan yeniden değerlendirme oranında 2023'te ise yüzde 122,93'le tarihindeki en yüksek düzeyin uygulandığı ve mükelleflerin yükünün rekor düzeyde arttığı dikkati çekiyor.

2024'te ibre yüzde 58-60 arasını gösteriyor

2024 başında çeşitli vergi, ceza, harç ve ücretlere uygulanacak yeniden değerlendirme oranı, 3 Kasım'da Ekim 2023 enflasyon verileri açıklandığında netleşecek. Yİ-ÜFE'nin eylül sonu itibarıyla düzeyi, yılbaşından geçerli olacak yeniden değerlendirme oranının yüzde 60 dolayında olacağını gösteriyor. Buna göre gelecek yıl çeşitli vergi, ceza, harç ve ücretler 2023'teki kadar olmasa da yine yüksek oranda artacak.

12 Aylık ort. Yİ-ÜFE ve Yeniden değerlendirme oranı		
	Ort. Yİ-ÜFE (ekim itib. son 12 ay)	Yeniden değerleme oranı (%)
2013	210,77	7,80
2014	232,08	3,93
2015	245,02	10,11
2016	254,41	5,58
2017	291,23	3,83
2018	360,35	14,47
2019	441,73	23,73
2020	481,97	22,58
2021	656,43	8,11
2022	1463,39	36,20
2023 (1)	2314,49	122,93
2023 (2)	2321,37	
2023 (3)	2325,95	
2024 (1)		58,16
2024 (2)		58,53
2024 (3)		58,94

1: Ekim 2023 Yİ-ÜFE artışı sıfır.
2: Ekim 2023 Yİ-ÜFE artışı %3.
3: Ekim 2023 Yİ-ÜFE artışı %5 olursa.

Kasım 2022'de 2026,08 olan Yurt İçi Üretici Fiyat Endeks değeri, Eylül 2023'te 2749,98'e yükseldi ve son on bir aydaki endeks değerlerinin ortalaması 2274,90 oldu.

Ekim ayında Yİ-ÜFE artışı sıfır bile olsa son on iki ayın ortalaması 2314,49 olacak ve önceki on iki aylık dönem ortalamasında 1463,39 olan endeks değerine göre yıllık artış yüzde 58,16'ya gelecek. Bu da 2024'te çeşitli vergi, harç ve cezalara uygulanacak yeniden değerlendirme oranını verecek.

Ekim ayında Yİ-ÜFE yüzde 3 artarsa, son on iki ayın ortalama endeks değeri 2321,37'ye, önceki on iki aya göre artış yüzde 58,63'e; aylık artışın yüzde 5 gelmesi durumunda ortalama endeks 2325,95'e ve önceki on iki ayın ortalamasına göre değişim yüzde 58,94'e ulaşacak. Ekimde aylık yüzde 5'in üzerindeki üretici fiyat artışı olasılığında ise yeniden değerlemeyi veren on iki aylık ortalamalara göre Yİ-ÜFE artışı bunun da üzerinde gelecek ve Cumhurbaşkanı yetkili olduğu alanlarda indirim-artırım yetkisini kullanmazsa 2024 başında ilgili kalemlerdeki yükümlülükler bu oranda artırılabilecek.

2023'ün enflasyon yükü 2024'e

Yüksek yeniden değerlendirme oranı ile vergi ve cezaların yüksek oranda artırılması, aynı zamanda 2023 yılındaki yüksek enflasyonunun özellikle dar ve sabit gelirler üzerindeki erozyonunu 2024'e de taşımak anlamına geliyor. Ekim sonunda belli olacak yeniden değerlendirme oranına göre yılbaşında artırılabilecek yükümlülükler şunlar:

Emlak Vergisi

- Çevre Temizlik Vergisi
- Motorlu Taşıtlar Vergisi
- Gelir Vergisi Kanunu, bazı istisna tutarları, vergi tarifesi dilimleri vb.
- Veraset ve İntikal Vergisi, istisnalar, tarife matrahları
- Damga Vergisi.
- Özel İletişim Vergisi
- Trafik cezaları
- Ehliyet ve pasaport harçları
- Vergi Usul Kanunundaki cezalar
- Kabahatler Kanununa tabi idari para cezaları

05.10.2023

-Araç muayene ücretleri

Cumhurbaşkanı'nın değişiklik yetkisi

Vergi Usul Kanunu uyarınca Cumhurbaşkanının, vergi ve harçlarda yeniden değerlendirme oranını yüzde 50'ye kadar azaltma ve yüzde 50'ye kadar artırma yetkisi bulunuyor. Motorlu Taşıtlar Vergisi'nde Cumhurbaşkanının artırma yetkisi yüzde 50, indirme yetkisi yüzde 80 düzeyinde bulunuyor.

Ancak söz konusu yetkinin nadiren ve sınırlı kullanıldığı, genelde Yİ-ÜFE'de gerçekleşen ortalama artışa göre belirlenen yeniden değerlendirme oranının her yıl söz konusu vergi, harç, ceza ve diğer yükümlülüklerle uygulandığı görülüyor. Cumhurbaşkanının idari para cezaları başta bazı kalemlerde ise böyle bir yetkisi bulunmuyor, ilan edilen yeniden değerlendirme oranları bu kalemler için değiştirilemiyor.

Genç girişimciler için vergi avantajları

Mahmut Bülent YILDIRIM

05 Ekim 2023 Perşembe

Genç nüfus oranımızın AB ülkeleri ortalamasından daha yüksek olması **önemli olmakla birlikte bu nüfusun üretime** ve yatırıma yönlendirilmesi de bir o kadar önemlidir. Gençlerin eğitim olanakları ve ekonomiye sağlayacakları katkılar teşvik edilmelidir. Yeterli olmamakla birlikte, yeni iş kuran gençlere kanunda sayılan şartlar dahilinde 2016 yılından itibaren bir takım vergisel avantajlar sağlanmaktadır.

Kanuni düzenleme Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 20. Maddesinde yer almakla birlikte söz konusu maddede 7440 sayılı kanunla 2023 yılı gelirlerine uygulanmak üzere bir takım değişiklikler yapılmıştır. Genç girişimcilere kazanç istisnasını son değişiklikle birlikte incelemeye çalışalım.

Hangi mükellefleri kapsıyor?

Ticari, zirai veya mesleki faaliyeti nedeniyle adlarına ilk defa gelir vergisi mükellefiyeti tesis olunan ve mükellefiyet başlangıç tarihi itibarıyla **yirmi dokuz yaşını doldurmamış tam mükellef gerçek kişilerin**, faaliyete başladıkları takvim yılından itibaren üç vergilendirme dönemi boyunca elde ettikleri kazançlarının 103 üncü maddede yazılı tarifenin ikinci diliminde yer alan tutara kadar olan kısmı, gelir vergisinden istisnadır.

Gelir Vergisi Kanununun 103. Maddesindeki tarifenin ikinci diliminde yer alan tutar 150 bin lira olduğundan dolayı, genç girişimcilerin 2023 yılı için 150 bin liralık kazançları vergiden istisna olacak. Vergi dilimleri her yıl artırıldığı için 3 yıl boyunca vergiden istisna edilecek kazanç tutarı da otomatik olarak artacaktır.

Vergi teşvikinin şartları nelerdir?

- İşe başlamanın kanuni süresi içinde bildirilmiş olması,

-Kendi işinde bilfiil çalışılması veya işin kendisi tarafından sevk ve idare edilmesi (Çırak, kalfa veya yardımcı işçi çalıştırmak ya da seyahat, hastalık, askerlik, tutukluluk ve hükümlülük gibi zaruri ayrılmalar dolayısıyla geçici olarak işinde bilfiil çalışmamak bu şartı bozmaz.),

-Faaliyetin adi ortaklık veya şahıs şirketi bünyesinde yapılması halinde tüm ortakların işe başlama tarihi itibarıyla bu maddedeki şartları taşıması,

-Ölüm nedeniyle faaliyetin eş ve çocuklar tarafından devralınması hali hariç olmak üzere, faaliyeti durdurulan veya faaliyetine devam eden bir işletmenin ya da mesleki faaliyetin eş veya üçüncü dereceye kadar (bu derece dahil) kan veya kayın hısımlarından devralınmamış olması,

-Mevcut bir işletmeye veya mesleki faaliyete sonradan ortak olunmaması, şartlarını taşımak gereklidir. Ayrıca, istisna kapsamındaki faaliyetlerden kazanç elde edilmemesi veya istisna haddinin altında kazanç elde edilmesi hallerinde dahi yıllık beyanname verileceği de unutulmamalıdır. İstisnadan yararlanan mükelleflerin beyana tabi başka bir gelirin (kira, menkul sermaye iradı, ücret, diğer kazanç ve iratlar) olması durumunda; bu mükellefler sadece ticari, zirai ve mesleki kazançları dolayısıyla teşvikten yararlanabilecektir.

Sigorta teşviki de var

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca 01.06.2018 tarihinden itibaren ilk defa sigortalı olan 18-29 yaş arası genç girişimcilerin primleri 1 yıl boyunca Hazine tarafından karşılanır.

Başvuru nasıl yapılır?

Vergi istisnasından faydalanmak için Vergi Dairesine başvuru şartı öngörülmemiş olmakla birlikte, sigorta prim teşvikinden yararlanmak isteyen girişimcilerin bağlı oldukları vergi dairelerinden temin edecekleri 'Genç Girişimcilerde Kazanç İstisnası' belgesi ile bağlı oldukları sosyal güvenlik il/ merkez müdürlüklerine başvuru yapmaları gerekmektedir.

Abdulkadir Selvi

Araç plakası sisteme terör koduyla girilmedi mi

PKK'lı iki teröristin Meclis'in açılacağı gün İçişleri Bakanlığı'na yönelik olarak yaptığı saldırıyla ilgili incelemeler sürüyor.

Türkiye'nin içinde eylem yapma kapasitesi önemli ölçüde gerileyen terör örgütünün Meclis'in açıldığı günü hedef alarak ses getirici bir eylem yapmayı planladığı anlaşılıyor. Terör örgütünün bu eyleme uzun süredir hazırlandığı ortaya çıktı.

Canlı bomba eylemini gerçekleştiren teröristlerin, Murat Karayılan'a bağlı olan "Ölümsüzler Taburu"nda yer almaları nedeniyle saldırı talimatının Karayılan tarafından verildiği düşünülüyor.

1. İki teröristin paramotorla Amanoslar'a indikleri, oradan Adana üzerinden Kayseri'ye geçtikleri belirlendi. Teröristlerin eylem hazırlıklarının dışarıya sızmaması için, içerideki terör unsurlarıyla irtibat kurmamaya özen gösterdikleri düşünülüyor.

YÜRÜYEREK Mİ GELDİLER

2. Paramotorla Amanoslar'a iniş yapan iki teröristin Hatay'dan Kayseri'ye araçla mı yoksa kırsal alandan yürüyerek mi intikal ettikleri tespit edilmeye çalışılıyor. İki teröristin paramotorla Kayseri'ye kadar geldiği iddiası doğrulanmıyor. Paramotorla Amanoslar'a indikleri ifade ediliyor.

3. Üzerlerinden cephanelik denecek kadar silah, mühimmat ve C-4 patlayıcı çıkan iki teröristin, silahları yanlarında mı getirdikleri yoksa silahların ayrı yoldan getirilip bir noktada teröristlerle mi buluşturulduğu noktası aydınlatılmaya çalışılıyor. Daha önceki eylemlerde patlayıcı ile teröristler ayrı kanallardan getirilip, saldırı öncesinde buluşturuluyordu.

MÜFETTİŞLER PLAKAYI SORUŞTURUYOR

4. Teröristler Kayseri Develi'de Çataloluk Köyü'nde veteriner teknisyeni Mikail Bozlaşan'ı şehit ederek aracını gasp etmişlerdi. Teröristler gasp ettikleri hafif ticari araçla 400 kilometrelik yolu kat ederek Ankara'ya ulaşmışlardı. Eylemin gerçekleştiği andan itibaren aracın plakasının sisteme girilip girilmediği araştırılıyor. Teröristlerin gasp ettikleri hafif ticari araçla Ankara'ya gelerek bu saldırıyı nasıl gerçekleştirdikleri sorusuna cevap aranıyor. Terör soruşturmasını yürüten savcılık ve İçişleri Bakanlığı tarafından görevlendirilen müfettişler bu soruya yanıt arıyor.

ANKARA'YA KADAR NASIL GELDİLER

5. Teröristlerin aracı gasp ettikleri olay, jandarma bölgesinde yer almıştı. İlk tespitler, aracın plakasının sisteme girildiği ama terör eylemi koduyla girilmediği yönünde. Bir cinayet şüphesi nedeniyle aracın plakasının sisteme asayiş olayı olarak girildiği yönünde. Ama işlenen cinayet nedeniyle araç asayiş koduyla da sisteme girilse dahi 400 kilometrelik Kayseri, Kırıkkale ve Ankara yolunda kameralarca tespit edilmeden, Ankara'ya kadar nasıl ulaştığı araştırılıyor. Eğer terör koduyla girilseydi kameralar tarafından kırmızı kodlu tespit edilirdi.

ASIL HEDEF MECLİS MİYDİ

6. Teröristler saldırıyı Meclis'in açıldığı 1 Ekim günü gerçekleştirmişti. Teröristlerin, Meclis kavşağındaki trafik polislerinin kuşkulı oldukları üzerine 'U' dönüşü yapıp İçişleri Bakanlığı'na yönelerek saldırıyı gerçekleştirmeleri, "Acaba asıl hedef Meclis miydi?" sorusunu gündeme getirdi.

ECRİN'İN KANI YERDE KALMADI

Nice canlar yanmıştı İstiklal saldırısında. Nice acılar yaşanmıştı. İstanbul'u gezmek için Adana'dan gelen küçük Ecrin'e yemek yedirmek için yer arayan Yusuf Meydan da kızıyla birlikte hayatını kaybetmişti.

15 yaşındaki Yağmur ve öğretmeni annesi, hafta sonu gezisi için çıktıkları Taksim'de can vermişti.

Dram üstüne dram, acı üstüne acı yaşandı İstiklal saldırısında.

Devlet erteler ama unutmaz derler.

Bunu 'MİT unutmaz ve infaz eder' diye okumak mümkün.

6 vatandaşımızın hayatını kaybettiği İstiklal saldırısında bombayı koyan Ahlam Albashir Saleh'i yönlendiren Halil Menci daha önce Suriye'de etkisiz hale getirilmişti.

NOKTA OPERASYON

05.10.2023

Ahlan Albashiri Saleh'e Suriye'de iki haftalık özel bir eğitim verip ardından Türkiye'ye gönderilmesini organize eden 'Mazlum' kod adlı Nabo Kele Hayri 3 Ekim günü MİT'in gerçekleştirdiği nokta operasyonla Haseke'de etkisiz hale getirildi.

Uzun süredir MİT'in takibinde olan Nabo Kele Hayri, Zeytin Dalı Harekâtı sırasında SMO ile girdiği çatışmada gözünden yaralanmış. Gözünü kaybetmesine rağmen MİT onun izini bulmayı başarmış. Ve sonuç, MİT Ecrin'in kanını yerde bırakmadı.

SIRAYLA

Şundan eminim, bir gün, 'İçişleri Bakanlığı'na yönelik saldırının emrini veren terörist MİT'in başarılı operasyonu ile etkisiz hale getirildi' haberini alacağız.

KILIÇDAROĞLU'NA TAKDİR FAİK ÖZTRAK'A ELEŞTİRİ

Kılıçdaroğlu'nun, CHP grubundaki konuşmasını izledim. İçişleri Bakanlığı'na yapılan terör saldırısını 'ama, fakat' demeden net bir şekilde kınadı. Kılıçdaroğlu, saldırının hemen ardından attığı tweet'te de net bir tavır sergilemişti. Kılıçdaroğlu'nun kimi açıklamalarını eleştiriyorum ama bu tavır olumluydu. Doğruya doğru, yanlışa yanlışı. Türkiye'nin buna ihtiyacı var. Terörle mücadelenin iktidarı, muhalefeti mi olur? Bu memleket meselesi.

Ama aynı şeyi CHP Sözcüsü Faik Öztrak için söyleyemeyeceğim.

Faik Öztrak, "Sarayın sıkıştığında, iki seçim arasında terör kartına nasıl sarıldığı, seçmeni güvenlik ile özgürlük arasında tercih yapmaya nasıl zorladığı hâlâ milletimizin hafızalarında. O nedenle bu saldırının bir an evvel bütün yönleriyle aydınlatılmasını bekliyoruz" dedi.

CANLI BOMBA

PKK'lı iki canlı bomba, Meclis'in açılacağı gün ağır silahlarla, onlarca kilo C-4 patlayıcı ile İçişleri Bakanlığı'na saldırıda bulunmuş, büyük bir faciayı önleyen kahraman polislerimiz yaralanmış, veteriner hekimi katleden teröristler 6 aylık bir çocuğu yetim bırakmış... Bu durumda Faik Öztrak'ın çok net ve kararlı ifadelerle terörü kınaması gerekirken, 'Devletimizin ve milletimizin arkasında duruyoruz' demesi beklenirken o çıkmış, "Sarayın terör kartını nasıl kullandığını biliyoruz" diye imalı açıklamalar yapıyor.

YAKIŞMADI

PKK'nın dahi kabul ettiği alçakça bir saldırı üzerinden imalı bir şekilde konuşmak Faik Öztrak'a yakışmadı. O Faik Öztrak ki, devletten gelir.

05.10.2023

İsmini taşıdığı Mustafa Faik Öztrak 1939-1942 yılları arasında Refik Saydam hükümetinde, Orhan Öztrak 1962-63 yılları arasında İnönü hükümetinde İçişleri Bakanlığı yapmıştır.

Herkes farklı konuşsa dahi Faik Öztrak'ın terör söz konusu olunca çok net ve kararlı konuşması gerekirdi.

Esfender KORKMAZ

Merkez Bankası'ndan umut yok

Merkez Bankası'nın Eylül enflasyonunu açıklaması ve Merkez Bankası Başkanı'nın Meclis Bütçe ve Plan Komisyonu'ndaki sunumunda, çözüm yolu hem muğlak hem de yetersiz kaldı.

Aslında, herkes Merkez Bankası'nın enflasyonu artıran nedenleri sıralamasını değil, enflasyonun nasıl çözüleceğinin politikalarını ve şifrelerini bekliyor.

MB enflasyonu;

1.Elektrik, doğal gaz ve petrol fiyatlarının artmasına bağlıyor.

Elektrik dağıtımını özel sektöre bugünkü hükümet verdi. Halkın refahını önemseyen ülkelerde, elektrik ve doğal gaz fiyatları sübvansiyonludur. Sübvansiyonlu fiyatlarla hem üretim maliyetleri düşer, hem de fakir fukara karanlıktan ve soğuktan kurtulur?

MB ekonomi yönetiminin bir parçasıdır. Şikâyet etmek yerine, hükümeti neden uyarmadı?

Dahası dünyada petrol fiyatları artınca, bütün petrol ithal eden ülkeler etkilenir. Ama bu ülkelerde enflasyon yoktur. Çin de petrol ithal ediyor ve fakat enflasyon binde 2'dir.

2.Yine MB Başkanı enflasyonun bir başka nedeni olarak vergi artışlarını görüyor. Vergi artışlarının enflasyon yarattığı doğrudur. Ama ekonomi yönetimi bir bütündür. Şikâyet etmek yerine, eğer hükümet bütçeden şatafat harcamalarını, popülist harcamaları kaldırmak yerine vergileri artırırsa ben TL'yi koruyamam demedi.

Dahası eğer MB Başkanı bu nedenle yasada yazılı olduğu gibi TL'yi koruyamıyorsa, neden orada duruyor?

3.MB Başkanı kur artışının da enflasyon yarattığını söyledi. Kur artışını faizleri tek haneye indirerek bizzat MB yarattı. Şimdi de gösterge faizi ile Eylül enflasyonu arasında 31,53 puan fark var. Gösterge faizine göre reel faiz oranı eksi 19,5'tir.

MB eksi reel faize devam ederse kurlar da artar. MB kendi yanlışını açıklamak yerine reel faiz politikasına geçmelidir. Üstelik bugünkü güven sorunu nedeni ile reel faiz birkaç puan değil, en az beş puan olmalıdır. Tasarruf sahibi ancak o zaman bu reel faizi TL'ye yatırım yapmak için riske girmeye değer görecektir.

4.En fazla rahatsız olduğum; MB'nin “ücret artışları enflasyon yarattı” şeklindeki ezberidir.

Teorik olarak enflasyon arz-talep dengesinin bozulmasıdır. Eğer ücretlerde enflasyonun üstünde bir reel artış olursa, fiyatlar genel seviyesi kısa dönemde artar ve fakat reel ücret artışı emek verimliliğini artırır, üretim artar, arz artar ve arz- talep dengeye gelir. Fiyat artışı devam etmez.

Bizde ücretlerde hiçbir zaman reel artış olmadı. Bunu GSYH verilerinden de görüyoruz. 2017 yılı ilk çeyreğinde ücretlerin millî gelirden aldığı pay yüzde 39 iken, 2023 II. çeyreğinde yüzde 34,3'e geriledi. Başkanlık sisteminin ekonomide kötü yönetimin bir tahribatı da budur.

Öte yandan; Türkiye'de ücret artışları, TÜFE'ye göre yapılıyor. TÜFE'nin düşük ilan edildiğini hepimiz biliyoruz. Ücretlilerin harcama sepetinde gıdanın payı TÜİK'in ilan ettiği paydan daha yüksek çıkıyor. Bunu da TÜİK verileri söylüyor. O zaman enflasyonun altında ücret artışı, niçin enflasyona neden olsun?

Merkez Bankası'nın ve ekonomi yönetiminin bu günkü anlayışı ile ekonomide tahribat devam edecektir.

İbrahim Kahveci

İmkani var ama sizinle olmaz

Tekrar edeceğim... Türkiye ekonomisinin en büyük riski Recep Tayyip Erdoğan'dır. Çünkü ne zaman ne yapacağı hiç belli olmaz. Bir sabah uyandığınızda "laf dinlemiyorlardı" diyerek bütün yönetimin görevden el çekirildiğini görebiliriz. Bunu sadece MB eski Başkanı Murat Çetinkaya olayında görmedik. Bunu Lütfi Elvan olayında gördük, bunu Naci Ağbal olayında gördük, bunu eski Adalet Bakanı Abdülhamit Gül olayında da gördük.

Bir anda politika değişimi ile hem adalette hem de ekonomide tam ters istikamete dönüvermedik mi?

O nedenle söylüyorum: Ekonomide en büyük risk Erdoğan'dır.

Merkez Bankası Başkanı Gaye Erkan TBMM Plan Bütçe Komisyonu'na bilgi verdi. Burada tek cümle ekonomi dünyasının dikkatini çekti.

"Büyümeden ödün vermeden dezenflasyon sağlanabilir"

Ben basit şekilde izah etmeye çalışayım: Enflasyonla mücadelede faiz artırımları yolu ile ilk amaç kredili tüketimi kısarak talebi düşürmektir. Bu sayede talep düşüşü fiyatların artmasını engeller.

İktisatta ilk öğrettikleri şey fiyat oluşumudur. Fiyatlar arz ve talebin kesiştiği noktada oluştuğuna göre talep düşüşü fiyatları en azından artış yönünde engeller.

Nitekim OVP'de 2024 iç talep artışı yüzde 20'lerden yüzde 3,6'ya düşecek şekilde plan yapılmıştır.

Lakin OVP iç talep düşerken büyümenin dış taleple sağlanacağını düşünmüş... Sanırım dış dünyadan pek haberleri olmamış. Çünkü başta ABD olmak üzere yükselen faiz hadleri tüm küresel ekonomiyi daha durağan hale getirmeye başladı bile.

05.10.2023

2019 yılını hatırlayın. Daha önce grafiğini de vermiştim: O kemer sıkma döneminde yaklaşık 1,5 milyon kişi işini kaybetmişti.

Diyeceksiniz ki ama 2019 yılında az da olsa büyüme oldu... Evet, Türkiye’de enflasyon verileri ciddi şüpheler uyandırırken buradan gelen verilerle oluşan büyüme rakamlarında da benzer şüpheler görülmektedir.

Mesela hem enerji tüketimi azalıyor, hem çalışan sayısı düşüyor ama bir de bakıyorsunuz ki Türkiye ekonomisi büyümüş... Buna büyüme deniliyorsa ...

Ama asıl meselemiz bu değil.

OVP 2024 yılında yüzde 4,0 ve 2025 yılında da yüzde 4,5 büyüme beklediğini yazmış. Aynı OVP’de çalışan sayısının da bu yıl ortalama 31.654 bin olacağını ve gelecek yıl 32.428 bine çıkacağını varsaymış. Yani istihdam da artacaktı...

Hem enflasyon düşecek

Hem büyüme olacak

Hem çalışan sayısı artacak ve de

Hem de dış ticaret açığı azalacak...

Böyle bir şeye imkan var mı?

Aslında yok ama yine aslında var.

Seçimlerden önce defalarca yazdığım senaryoyu hatırlayın...

İktidar kazanırsa iki tercihi vardı: 1-Nebati ve onun temsil ettiği irrasyonel politika ile devam ederse “bir iki yıl sanal cennete devam eder ama sonra aniden bütün ülke olarak çökeriz” diyordum. O “büyük yıkım” dediğim senaryo bitti.

2. senaryo ise rasyonel politikalara dönüş. Hiç beklemediğim şekilde Erdoğan seçim öncesi söylediklerinin (faiz konusunda) tam tersi bir yola girdi. Ülkemiz adına çok sevindim...

Bu senaryoya “Büyük Sıkıntı” demiştim. Yıkım değil ama sıkıntı olacak... Bu senaryoya göre en az 1,5-2,0 yıl büyük sıkıntı çekeriz ve kemer sıkacağız diyordum. Muhtemelen bu süre içerisinde de en az 3-4 milyon mevcut çalışan işini kaybeder diye beklediğimi yazmıştım.

05.10.2023

Eğer muhalefet iktidara gelseydi bugün Mehmet Şimşek ve Gaye Erkan'ın ana hatları ile yaptıklarının benzerini yapacaklardı. Tabii daha geniş katılımlı bir program olacaktı.

Sadece ekonomi ayağı değil, adalet gibi tamamlayıcı tüm alanlarda da iyileşmeler yapılacaktı. O nedenle muhalefetin programı ile gitseydik iki değişken oluşacaktı: 1- Sıkıntı süresi 1,5-2,0 yıl yerine 4-6 aya düşecekti. 2. madde ise işsiz sayısındaki 3-4 milyon yerine 400-600 bin kişi ile sınırlı kalacaktı.

Burada iki temel nokta var: Muhalefetin ekonomi kadroları çok güçlü idi ve ekonomi için en önemli şart olan GÜVEN çok yüksekti. İkinci madde ise sadece ekonomi ile değil daha geniş kapsamlı bir program yapılmıştı.

Şimdi Gaye Erkan'ın sözüne dönelim.

Evet, hem enflasyonla mücadele hem de büyüme olur mu? Olur... ama güven unsuru çok yüksek, kredibilitesi çok değerli kadrolarla...

Peki Mehmet Şimşek ve Gaye Erkan ve diğer kadrolar bu sorunu aşabilir mi?

Hemen söyleyeyim: Erdoğan riski bu kadroların bir çok doğrusunu yok edecektir ve etmektedir. Asıl mesele budur.